

5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1629-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.
6. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – 141 с.
7. Соціальний захист населення України: монографія / авт. кол.: І.Ф. Гнибіденко, М. В. Кравченко, О. Ф. Новікова та ін.; за ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2009. – 184 с.
8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України [Текст]: [навч. посіб.] / Н.Б. Болотіна. — [2-ге вид., перероб. і доп.]. — К.: Знання, 2008. — 663 с.
9. Шумило М.М. Міжнародні стандарти в сфері соціального захисту/ М.М. Шумило // Університетські наукові записки. – 2012. – № 3 (43). – С. 243-249
10. December 2010. European Social Charter (revised). European Committee of Social Rights. Conclusions 2010 (UKRAINE). Articles 2, 4, 5, 6, 21, 22, 26, 28 and 29 of the Revised Charter // <http://www.coe.int / socialcharter>.

УДК 349.3

Мельник Володимир Петрович,
кандидат юридичних наук, докторант
кафедри муніципального права та адміністративно-правових
дисциплін Інституту права ім. І. Малиновського
Національного університету «Острозька академія»

ДЕРЖАВНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ

У цій статті досліджуються особливості державного соціального захисту осіб з інвалідністю. Акцентується увага на його конституційно-правовій природі, наголошується на проблемах функціонування державного соціального захисту осіб з інвалідністю, вказується на науково-теоретичних аспектах означеної проблематики, підкреслюється тенденція щодо формування в Україні публічного соціального захисту осіб з інвалідністю, зроблені висновки та пропозиції.

Ключові слова: інвалідність; особа з інвалідністю; соціальний захист; державний соціальний захист; державні органи соціального захисту; місцеві органи соціального захисту; державний бюджет; місцеві бюджети.

Melnik V. State social protection of persons with disabilities, the scientific and theoretical context

This article examines the features of social protection of persons with disabilities. The attention to its constitutional and legal nature is paid. It is noted about certain problems in the functioning of social protection of persons with disabilities. The scientific and theoretical aspects of the above mentioned issues are highlighted. The trend of formation of Ukraine public

social protection of persons with disabilities is emphasized. Conclusions and suggestions are given.

Мельник В.П. Государственная социальная защита лиц с инвалидностью: научно-теоретический контекст

В этой статье исследуются особенности государственной социальной защиты лиц с инвалидностью. Акцентируется внимание на его конституционно-правовой природе, отмечаются проблемы функционирования государственной социальной защиты лиц с инвалидностью, указывается на научно-теоретические аспекты излагаемой проблематики, подчеркивается тенденция формирования в Украине публичной социальной защиты лиц с инвалидностью, сделаны выводы и предложения.

Ключевые слова: *инвалидность; лицо с инвалидностью; социальная защита; государственная социальная защита; государственные органы социальной защиты; местные органы социальной защиты; государственный бюджет; местные бюджеты.*

Актуальність дослідження. Розбудова в Україні новітньої моделі держави, виходячи з об'єктивних передумов розвитку громадянського суспільства, підвищення ефективності та дієвості прав та свобод людини, вимагає за необхідне формування чіткої стратегії на організацію та проведення соціальних реформ насамперед у сфері соціального захисту. Спрямованість розвитку системи соціального захисту має передбачати дієві та доступні механізми реалізації соціальних прав [1, с. 17-18] відповідно до потреб сьогодення, у тому числі потреб та інтересів соціально вразливих категорій осіб. Згідно зі статтею 4 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [2] соціальний захист осіб з інвалідністю є складовою діяльності держави щодо забезпечення прав і можливостей інвалідів нарівні з іншими громадянами та полягає у наданні пенсії, державної допомоги, компенсаційних та інших виплат, пільг, соціальних послуг, здійсненні реабілітаційних заходів, встановленні опіки (піклування) або забезпеченні стороннього догляду. Цим Законом передбачено, що особа з інвалідністю має право вибору конкретного виду соціальної допомоги. Так, особа може відмовитися від того чи іншого виду соціальної допомоги, якщо вона не повною мірою відповідає її потребам. У такому разі особа з інвалідністю вправі самостійно вирішувати питання про забезпечення себе конкретним видом допомоги за рахунок власних коштів з урахуванням компенсації вартості аналогічного виду соціальної допомоги, що надається державним органом.

Чи не основна увага у контексті проведення соціальних реформ має стосуватися реформування державного соціального захисту,

ураховуючи те, що саме держава провадить системну соціально-захисну діяльність, спрямовану на підтримку найбільш соціально вразливих категорій осіб, декларує новітню стратегію розвитку, пов'язану з процесами децентралізації влади та перерозподілу повноважень між центральними та місцевими органами влади [3]. До того ж останнім часом, ураховуючи очевидні труднощі подолання наслідків фінансово-економічної кризи, необхідність протидії внутрішнім та зовнішнім викликам, інші чинники, державний соціальний захист перебуває у системній кризі. На це також вказує застарілість та неузгодженість чинного законодавства з питань соціального захисту осіб з інвалідністю [4]. Це значно ускладнює пошук найбільш оптимальної та прийнятної моделі державного соціального захисту. На особливу увагу заслуговує проблематика реформування державного соціального захисту, що стосується інтересів осіб з інвалідністю, як важлива складова проведення системної та комплексної соціальної реформи.

Сучасний стан державного соціального захисту осіб з інвалідністю характеризують такі особливості: 1) невідповідність сучасному стану розвитку суспільства, держави; 2) відсутність належного та системного державного управління з питань соціального захисту; 3) невідповідність стратегії щодо децентралізації влади; 4) відсутність належного та системного правового регулювання відносин з питань державного соціального захисту; 5) невідповідність окремих видів соціального захисту прожитковому мінімуму; 6) відсутність механізмів інформаційно-правової, роз'яснювальної роботи щодо осіб з інвалідністю з питань видів державного соціального захисту; 7) складність механізмів щодо реалізації, гарантування та правової охорони прав у державному соціальному захисті; 8) складність механізмів державного нагляду та громадського контролю.

В умовах стрімкого зростання чисельності осіб з інвалідністю, відсутності ранньої діагностики захворювань, інших механізмів попередження інвалідності, належних умов реабілітації тощо державний соціальний захист потребує системного удосконалення та реформування, виходячи з потреби забезпечення щодо них належних соціальних стандартів та гарантій відповідно до стану розвитку суспільства та держави, забезпечення гідного рівня життя. Також важливою складовою реформи державного соціального захисту осіб з інвалідністю має стати урахування тенденцій щодо децентралізації влади через підвищення ролі

та значення місцевих владних інституцій, у тому числі місцевих територіальних громад. У контексті децентралізаційних процесів вартують уваги питання щодо покращення доступності та якості видів соціального захисту, у тому числі соціальних послуг, збільшення обсягу соціальних допомог та послуг, що надаються соціально вразливим верствам населення, розширення можливостей органів місцевого самоврядування провадити діяльність у соціальній сфері та забезпечувати зростання стандартів якості життя населення. При цьому видається необхідним забезпечити оптимізацію розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, їх ефективну взаємодію, покращення адміністрування видів соціального захисту, ефективності використання коштів бюджетів усіх рівнів [5].

Метою наукової статті є науково-теоретичне дослідження сутності та особливостей державного соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах сьогодення.

Сан дослідження. У юридичній літературі зазначена проблематика частково розглядалася у працях таких вчених-юристів, як: В.М. Андріїв, Н.Б. Болотіна, В.С. Венедіктов, С.В. Венедіктов, С.Я. Вавженчук, С.В. Вишновецька, І.В. Зуб, М.І. Іншин, В.Л. Костюк, С.С. Лукаш, А.Р. Мацюк, П.Д. Пилипенко, С.В. Попов, С.М. Прилипка, О.І. Процевський, О.М. Обушенко, С.М. Синчук, О.В. Тищенко, Г.І. Чанишева, В.І. Щербина., М.М. Шумило, Н.М. Хуторян, О.М. Ярошенко та ін. В умовах декларування соціальних реформ, у тому числі через призму децентралізації влади, питання удосконалення державного соціального захисту осіб з інвалідності набуває особливого значення.

Виклад основного матеріалу. Конституція України (частина перша статті 46) [6], проголошуючи право на соціальний захист як право громадян, що включає «право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом», встановлює, що воно гарантується за рахунок «бюджетних джерел соціального забезпечення» (частина друга статті 46). Також Основний Закон України (стаття 95) передбачає, що «виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків». Тому державний соціальний захист посідає основну ланку соціального розвитку держави. З правової точки зору

державний соціальний захист є основною організаційно-правовою формою соціального захисту осіб з інвалідністю. Відповідні видатки держави на соціальні потреби містяться у нормах Бюджетного кодексу України [7], Закону про Державний бюджет на відповідний рік [8].

Доречно буде вказати, що професор Болотіна Н.Б., наголошуючи на тому, що «у фінансовому аспекті система соціального захисту в Україні складається із трьох джерел: фондів соціального страхування, державного бюджету, недержавних джерел», відзначає, що «частина соціального захисту, яка фінансується із державного бюджету будь-якої держави, проявляється у так званому соціальному бюджеті» [9, с. 59]. Професори С.П.Прилипка, О.М. Ярошенко та інші вчені підкреслюють, що «державне забезпечення полягає у наданні соціальних виплат і послуг окремим громадянам за рахунок Державного бюджету. Зазначена організаційно-правова форма соціального забезпечення має централізований характер, який знаходить своє вираження в тому, що коло забезпечуваних осіб, а також види забезпечення встановлюються виключно законами України, а також обсяги фінансування чітко закріплюються щорічно в Державному бюджеті України» [10, с. 32].

Важливе місце у державному соціальному захисті осіб з інвалідністю належить Міністерству соціальної політики України [11], підпорядкованим органам (установам, організаціям тощо), Фонду соціального захисту інвалідів [12], місцевим державним адміністраціям [13], а також органам місцевого самоврядування [14].

З правової точки зору Міністерство соціальної політики України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики, соціального захисту, волонтерської діяльності, з питань сім'ї та дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, усиновлення та захисту прав дітей, запобігання насильству в сім'ї, соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, зокрема забезпечення їх психологічної реабілітації, санаторно-курортного лікування, технічними та іншими засобами реабілітації, житлом, надання освітніх послуг, організація поховання, соціальна та професійна адаптація військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції. Це означає, що саме Міністерство соціальної політики України є центральним органом

виконавчої влади, який формує та реалізує державну політику з питань соціального захисту осіб з інвалідністю. При цьому завданнями такого органу є: 1) забезпечення формування та реалізація державної політики: щодо соціального захисту осіб з інвалідністю, у тому числі осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» [15], інших категорій осіб; 2) забезпечення формування та реалізації державної політики щодо: пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню; соціального захисту ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, зокрема забезпечення їх психологічної реабілітації, санаторно-курортного лікування, технічними та іншими засобами реабілітації, житлом, надання освітніх послуг, організації поховання, а також соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених з військової служби, та учасників антитерористичної операції; здійснення державного нагляду та контролю за додержанням вимог законодавства про зайнятість населення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення; забезпечення державних соціальних стандартів та державних соціальних гарантій для населення; 3) здійснення в межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Повноваження територіальних органів Міністерства соціальної політики України по суті виконують місцеві державні адміністрації. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» у статті 23 встановлює «повноваження в галузі соціального забезпечення та соціального захисту населення». Зокрема, місцева державна адміністрація: реалізує державну політику в галузі соціального забезпечення та соціального захисту осіб з інвалідністю, інших громадян, які внаслідок недостатньої матеріальної забезпеченості потребують допомоги та соціальної підтримки з боку держави, а також сприяє розвитку їх соціального забезпечення, правильному і своєчасному призначенню і виплаті державних пенсій та допомоги, поданню адресної соціальної допомоги та підтримки, призначенню та виплаті цільової грошової допомоги, інших компенсаційних заходів соціального захисту; розробляє і забезпечує виконання комплексних програм поліпшення

обслуговування соціально незахищених громадян, осіб та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, сприяє розвитку послуг відповідно до потреб зазначених категорій громадян; забезпечує працевлаштування осіб з інвалідністю, сприяє здобуттю ними освіти, набуттю необхідної кваліфікації, матеріально-побутовому обслуговуванню, санаторно-курортному лікуванню осіб з інвалідністю; сприяє поданню протезно-ортопедичної допомоги населенню і забезпеченню осіб з інвалідністю засобами пересування і реабілітації; встановлює піклування над повнолітніми дієздатними особами, які за станом здоров'я потребують догляду; сприяє громадським, релігійним організаціям, благодійним фондам, окремим громадянам у поданні допомоги соціально незахищеним громадянам; вирішує питання про утворення, реорганізацію та ліквідацію спеціальних будинків-інтернатів для осіб похилого віку, осіб, які потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз, та осіб з інвалідністю першої і другої груп, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, тощо. Водночас Фонд соціального захисту інвалідів (далі – Фонд) як бюджетна установа, діяльність якої спрямовується, координується та контролюється Міністерством соціальної політики України, провадить свою діяльність з реалізації заходів щодо забезпечення зайнятості та працевлаштування, а також виконання програм соціального захисту щодо осіб з інвалідністю. Зокрема, відповідно до цих завдань Фонд координує та контролює роботу територіальних відділень Фонду соціального захисту інвалідів, у тому числі щодо наповнення Централізованого банку даних з проблем інвалідності інформацією щодо створення робочих місць, кількості інвалідів, яким передплачено друковані видання за рахунок коштів фонду та оплачено навчання, забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, користування Централізованим банком даних з проблем інвалідності з інших питань забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації в межах компетенції; розробляє та подає Міністерству соціальної політики України пропозиції щодо забезпечення функціонування всеукраїнських, державних, міжрегіональних центрів професійної реабілітації осіб з інвалідністю і державних центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів, фінансування заходів, спрямованих на фізкультурно-спортивну реабілітацію осіб з інвалідністю, фінансування витрат на професійну підготовку,

підвищення кваліфікації та перепідготовку осіб з інвалідністю та інші заходи, визначені законом; збирає, аналізує та подає Міністерству соціальної політики України інформацію для формування потреби на утримання стаціонарних (реабілітаційних) відділень первинного і складного протезування та ортезування; збирає та аналізує інформацію у кількісних та вартісних показниках щодо формування потреби у забезпеченні осіб з інвалідністю санаторно-курортними путівками, грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування, автомобілями, технічними та іншими засобами реабілітації, подає Міністерству соціальної політики України пропозиції щодо їх розподілу між регіонами для подальшого забезпечення ними таких осіб; здійснює фінансування програм щодо соціального захисту осіб з інвалідністю, у тому числі перерахування коштів підприємствам за видані інвалідам, дітям-інвалідам та іншим окремим категоріям населення технічні та інші засоби реабілітації і надання послуг з їх післягарантійного ремонту; здійснює моніторинг забезпечення осіб з інвалідністю санаторно-курортними путівками, виплати грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування, автомобілями, технічними та іншими засобами реабілітації (формування та перевірка реєстрів на виготовлені та видані технічні та інші засоби реабілітації); співпрацює з громадськими організаціями осіб з інвалідністю і заснованими ними підприємствами та організаціями; взаємодіє з питань соціального захисту осіб з інвалідністю та надання соціальної допомоги особам з інвалідністю; бере участь у розробці та вдосконаленні законодавства у сфері соціального захисту осіб з інвалідністю тощо.

Важлива роль у забезпеченні належного функціонування державного соціального захисту належить органам місцевого самоврядування. Зокрема, до повноважень таких органів належать: встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення; вирішення відповідно до законодавства питань про подання допомоги інвалідам, ветеранам війни та праці, сім'ям загиблих (померлих або визнаних такими, що пропали безвісти) військовослужбовців, а також військовослужбовців, звільнених у запас (крім військовослужбовців строкової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу) або відставку, інвалідам з дитинства,

багатодітним сім'ям у будівництві індивідуальних жилих будинків, проведенні капітального ремонту житла, у придбанні будівельних матеріалів; відведення зазначеним особам у першочерговому порядку земельних ділянок для індивідуального будівництва, садівництва та городництва; організація для малозабезпечених громадян похилого віку, інвалідів будинків-інтернатів, побутового обслуговування, продажу товарів у спеціальних магазинах і відділах за соціально доступними цінами, а також безоплатного харчування; 4) вирішення питань про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; подання допомоги на поховання громадян в інших випадках, передбачених законодавством; забезпечення здійснення передбачених законодавством заходів щодо поліпшення житлових і матеріально-побутових умов інвалідів, ветеранів війни та праці, громадян, реабілітованих як жертви політичних репресій, військовослужбовців, а також військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, сімей, які втратили годувальника, багатодітних сімей, громадян похилого віку, які потребують обслуговування вдома, до влаштування в будинки інвалідів і громадян похилого віку, які мають потребу в цьому, дітей, що залишилися без піклування батьків, на виховання в сім'ї громадян; вирішення у встановленому законодавством порядку питань опіки і піклування; встановлення відповідно до законодавства розмірів і порядку виплати щомісячної допомоги особам, які здійснюють догляд за самотніми громадянами, які за висновком медичних закладів потребують постійного стороннього догляду; здійснення згідно із законодавством заходів соціального патронажу щодо осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також осіб, до яких застосовано пробацію; організація надання соціальних послуг бездомним особам тощо.

Також варто відзначити, що державний соціальний захист осіб з інвалідністю стосується виключно незастрахованих осіб. Тобто тих, які не є учасниками соціального страхування.

Також останнім часом в Україні формуються інституції уповноважених з прав людей з інвалідністю [16], [17]. Так, Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю забезпечує здійснення Президентом України конституційних повноважень щодо забезпечення додержання прав і законних інтересів

людей з інвалідністю, в тому числі тих, які отримали інвалідність у зоні проведення антитерористичної операції, інвалідів війни. У той же час Урядовий уповноважений з прав осіб з інвалідністю є уповноваженою Кабінетом Міністрів України посадовою особою, на яку покладено організацію здійснення Кабінетом Міністрів України своїх повноважень з питань захисту прав і законних інтересів осіб з інвалідністю та виконання Україною міжнародних зобов'язань у відповідній сфері.

Слід зауважити, що система уповноважених суб'єктів у державному соціальному захисті осіб з інвалідністю потребує системної гармонізації.

За своєю суттю державний соціальний захист осіб з інвалідністю – це організаційно-правова форма соціального захисту осіб з інвалідністю, яка передбачає надання таким особам матеріальної та/або інших видів підтримки уповноваженими на те органами державної влади, іншими уповноваженими суб'єктами за рахунок коштів Державного та/або місцевих бюджетів.

Висновок. Ураховуючи зазначене, основними тенденціями удосконалення державного соціального захисту осіб з інвалідністю є такі: 1) формування дієвої моделі публічного соціального захисту осіб з інвалідністю як складової процесів децентралізації владних інституцій на основі чітко означеної мети, завдань та принципів відповідного реформування; 2) урахування міжнародних, у тому числі європейських, соціальних стандартів; 3) посилення ефективності правового статусу осіб з інвалідністю у державному соціальному захисті; 4) розробка дієвих, ефективних та доступних механізмів реалізації, гарантування прав осіб з інвалідністю у державному соціальному захисті; 5) спрямованість на забезпечення належного рівня та якості життя осіб з інвалідністю; 6) удосконалення правового статусу уповноважених органів у державному соціальному захисті осіб з інвалідністю; 7) удосконалення управління державним соціальним захистом; 8) удосконалення правового статусу інститутів уповноважених з прав людей з інвалідністю; 9) посилення ефективності державного нагляду, контролю, громадського контролю з питань державного соціального захисту осіб з інвалідністю; 10) посилення доступності юрисдикційних способів захисту прав осіб з інвалідністю у державному соціальному захисті.

Подальша стратегія реформування державного соціального захисту осіб з інвалідністю передбачає за необхідне розробку, суспільне обговорення, експертизи, у тому числі за участю експертів, вчених,

інших фахівців та подальше ухвалення Верховною Радою України кодифікованого закону у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Іншин М.І., Сіроха Д.І. Соціальна держава: сутність і перспективи // М.І. Іншин, Д.І. Сіроха // Актуальні проблеми соціального права: збірник матеріалів учасників всеукраїнських соціальних програм (заходів) ВГОІ «Інститут реабілітації та соціальних технологій» у 2014 р. / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.О. Попелюшка. - К.: ПВГОІ «ІР СТ Україна», 2015. – С.17-21.
2. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 21. – Ст. 252.
Реформи, що проводяться у сфері соціальної політики, узгоджуються з реформою децентралізації влади // [Електронний ресурс]: режим доступу:http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=189150.
4. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06 жовтня 2005 року № 2961-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 2-3. – Ст. 36.
5. Реформування системи управління у сфері соціальної політики в рамках децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua/images/article/original/000052/52486/reform-sys-urp.pdf>.
6. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 року № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51. – Ст. 272.
8. Про Державний бюджет на 2017 рік: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1801-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 3. – Ст. 31.
9. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 615 с.
10. Право соціального забезпечення в Україні: підручник /Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко та ін.; за заг. ред. Т.А. Занфірової, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенка. 2-ге вид.переробл.і доповн. – Х.: ФІНН, 2012. – 640 с.
11. Про затвердження положення про Міністерство соціальної політики України: постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423 // Урядовий кур'єр від 15.07.2015, № 126.
12. Про затвердження Положення про Фонд соціального захисту інвалідів: наказ Міністерства соціальної політики України від 14.04. 2011 № 129 // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0528-11/paran13#n13>.
13. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09 квітня 1999 року № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.
14. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

15. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 45. – Ст. 425.

16. Про Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю: Указ Президента України від 01 грудня 2014 року № 902/2014 // Урядовий кур'єр від 03.12.2014 № 225.

17. Про затвердження Положення про Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 03 січня 2013 р. № 5: постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2017 № 125// Урядовий кур'єр від 11.03.2017 № 45.

УДК 364-5:330.526.39 (477)

Сіньова Людмила Миколаївна,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ВСЕУКРАЇНСЬКА БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ТУРБОТА ПРО ЛІТНІХ В УКРАЇНІ»: ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

У статті проаналізовано сучасний стан громадян похилого віку в Україні, окреслено шляхи подолання бідності та виявлено проблеми в діяльності держави у сфері соціального забезпечення усіх соціальних верств і груп населення задля утвердження у суспільстві соціальної справедливості. В Україні захистом прав та інтересів людей похилого віку та покращенням якості життя літніх людей займається Всеукраїнська благодійна організація «Турбота про літніх в Україні».

Ключові слова: бідність, безробіття, громадяни похилого віку, старість, соціальний захист, соціальне забезпечення.

**Sinyova L. All-Ukrainian charitable organization "Care for the elderly in Ukraine":
historical and legal aspects**

The actual situation of older persons in Ukraine has been analyzed, the ways to overcome poverty have been also determined and problems within government activity in the field of social maintenance all the sections of the population for reaching social justice are also have been detected. In Ukraine protection of rights and interests of the elderly and improving the quality of life of older people engaged in all-Ukrainian charitable organization «Care for the elderly in Ukraine».

Key words: poverty, unemployment, older persons, old age, social protection, social maintenance.